

Hændelseförlopp, Sjöffle

ID: 6858 · Bekræftet position

www.vragguiden.dk/vrag/6858

Position & Dybde

Kort ikke tilgængeligt

WGS84	Dybde (top)	Dybde (bund)
58:47,009N 13:14,607E	Ukendt	Ukendt
ED50	Stævnretning	Afstand til kyst
58:47,037N 13:14,686E	Ukendt	91,6 km

Beskrivelse

Svenske kildeoplysninger fra Fornsök **Registrering:** RAÄ L2005:7013 **Kilde:** Riksantikvarieämbetet, Fornsök (CC0 1.0) **Dato:** 13-09-2026 **Kildens position (WGS84):** 58:47,009N 13:14,607E **Område:** Sjöffle, Värmland [Åbn den originale registrering i Fornsök](https://app.raa.se/open/fornsok/lamning/1bd8686e-b238-40f9-aefa-ebbf474e776) ### Dansk sammendrag Galeasen Frideborg afgik fra Göteborg den 15. september 1881 med fuld last af stenkul bestemt for Motala. Besætningen bestod af skipper S. Olsson og matroserne Petter Nattsson og Johannes Ros. Den 26. september kl. 20.15 mødte Frideborg dampskibet IDUN, der var på vej fra Sjötorp til Göteborg, i Lurösundet mellem Trädgårdsholmen og Stenskar. Fartøjerne opdagede først hinanden på meget kort afstand i mørket. Frideborgs lanterne var tændt, men endnu ikke hejst og blev holdt i hånden af skipperen, mens IDUN ifølge sin kaptajn førte alle tre lanterner. Begge skibe manøvrerede, men sammenstødet blev uundgåeligt; IDUNs stævn knuste Frideborgs styrbords bov lidt foran fokkemasten. Galeasen sank på tre minutter med kullasten, besætningens ejendele og skibskassen på omkring 200 kroner. Besætningen reddede sig over i den lille båd, blev taget om bord på IDUN og fulgte med til Vänersborg. Begge skippere betragtede hændelsen som et hændeligt uheld, fremkaldt af mørket, de lokale farvandsforhold og de modgående kurser; IDUN oplyste desuden, at Frideborg førte fulde sejl i frisk medvind. Dykkerskibet Raket bjærgede senere blandt andet sejl, tovværk, tøj, mesanmasten, 100 kroner i tikronesedler og 11 kroner i skillemønt. Dykkere beskrev en cirka seks fod bred flænge i styrbords bov, som strakte sig næsten til midtskibs, og vraket lå på omkring 30 fod vand. I 1884 blev en mastestump, der ragede op over vandoverfladen og udgjorde en fare i høj sø, omtalt. Vraget blev lokaliseret i 2005 med sidesøgende sonar; det er nedbrudt, dækket er helt væk, men akslen fra ankerspillet er bevaret. --- ### Svensk originaltekst fra Fornsök **Beskrivelse:** Fartygslämning: Galeas Händelseförlopp: 1881-09-26 Frideborg kolliderade med ångaren IDUN i Lurösundet mellan Trädgårdsholmen och Stenskar. Iduns förstäv gick in i galeasens styrbordssida strax för om fokkemasten med påföljd att Frideborg gick till botten inom tre minuter. Besättningen räddades dock. Besättningen bestod av: Petter Nattsson, matros Johannes Ros, matros S. Olsson, skeppare Avskrift av Frideborgs sjöförklaring: "Med full last av stenkul avgick Frideborg från Göteborg 15 Sep. Besättningen var matroserna Petter Nattsson och Johannes Ros Den 26 Sep Kl 8,15 em, mötte vi en ångare mellan stenskar och Trädgårdsholmen i Lurö skärgård. Ångarens lanterner var tända, men observerades inte förrän vi var mycket nära varandra. Ångaren observerade oss samtidigt och vek babord hän, varvid dess röda lanterna blev synlig, men jag kunde också skönja att ångaren låg nästan tvärs för om oss. Trots jag insåg omöjligheten att gå klar så kommenderade jag styrbord, vilket verkställdes. Samtidigt girade även ångaren styrbord med följd att ångarens förstäv krossade Frideborgs styrbords bog. Frideborg sjönk på 3 minuter och tog med sig last och alla besättningens tillhörigheter, samt skeppskassen på ca 200 kr. Besättningen räddade sig i lilla båten och blev upptagna av ångaren. Jag bör nämna att jag inte hunnit hissa upp min lykta, men den var tänd och hölls av mej i handen. Något fel anser jag inte vara begånget av vare sig mej eller ångarens befälhavare, utan jag anser tilldragelsen vara en ren olyckshändelse vållad av att vi kom från olika håll och av lokala förhållanden som hindrade

oss från att i mörkret förhindra en ombordläggning. Härav får jag anmäla protest och frikalla mig, min besättning och mitt rederi under yrkande om att utbekomma betingad frakt av lastägaren samt gottgörelse av rederiet för alla omkostnader. Vänersborg 27 sep 1881 S. Olsson, Skeppare" Avskrift av IDUNS sjöförklaring: "Jag avgick från Sjötorp på väg till Göteborg, Ca kl. 20,15 befann jag mej mellan Stenskar och Trädgårdsholmen, då jag upptäckte en babords lanterna helt nära om styrbord förut, genast befallde jag styrbord för att komma på rätt sida om seglaren som sjölagen bjuder. Men då vi hunnit gira så pass att seglaren befann sig rätt förut, så märktes att han fallit ur sin förra kurs så att han nu befann sig tvärs för om oss. Då avståndet nu var helt ringa och då seglaren förde fulla segel för god vind med frisk bris, så var sammanstötningen oundviklig, varvid IDUNS förstäv gick in i seglarens styrbordssida något för om fockmasten. Seglaren sjönk på 3 minuter och besättningen upptogs av oss och medföljde till Vänersborg. Med anledning härav får jag protestera, frikallande mig, ångaren och mitt rederi från all ansvarighet till tilldragelsen, vilken så mycket mindre av mig vållats då ångaren förde sina 3 lanternor, och inget fel gjorts av mig ". Vänersborg den 27 sep 1881 I. G. Andersson Avskrift från LIDKÖPINGS ALLHANDA, 10 Dec 1881: Nya Dagligt Allehandas korrespondent i Vänersborg meddelar: "Galeasen Frideborg från Göteborg öfverseglades natten till den 28 sep af ångaren Idun i Lurösundet. Lasten, kol, var destinerad till Motala. Fartyget sjönk ögonblickligen, men besättningen bergades på ångaren. Dykeribåten Raket från Göteborg har nu upptagit åtskilligt från det sjunkna fartyget, segel, tågvirke, kläder, mesanmasten samt ur ett skrin i kajutan 100kr sedlar å 10 kr. ävensom 11kr i växelmynt. I styrbords bog var en 6 fot bred remma, som gick nära midskepps, fartyget låg på 30 fots djup, samma dykarebåts försök att göra undersökningar å det sjunkna Trollhättan hafa för detta år övergivits. Man har med bojar utmärkt en plats i närheten af Megrundet, 100 fots djup där man tror ångaren ligger". Avskrift från LIDKÖPINGS TIDNING Lördagen den 28 Juni 1884: "Sjöfarande å Venern klaga över att det i Lurösundet, der ett fartyg för ett eller annat år sedan sjunkit, en stump af masten sticker öfwer vattenytan. Hvilken vid hög sjö, då den ej kan observeras, kan vara högst farlig för de sjöfarande, om nämligen ett fartyg lyftes af vågorna och stampar rätt ned på densamma kan en läcka ju lätteligen uppkomma." Status: Vraket efter Frideborg hittades 2005 med hjälp av side scan sonar. Nedbrutet med däck helt borta. Stocken på ankarspelet finns kvar. **Alternative navne:** - FRIDEBORG **Orientering:** Vätern, Dalbosjön, Lurösundet mellan Trädgårdsholmen och Stenskar **Placering:** Synlig over havbunden **Antikvarisk vurdering:** Ingen antikvarisk bedömning **Antikvarisk kommentar:** Registrerad som Förlisningsoppgift i äldre databas. **Begrundelse:** Den antikvariska bedömningen är migrerad från äldre databas. Motivering av den antikvariska bedömningen kan eventuellt finnas under antikvarisk kommentar. **Anbefalet vurdering:** Övrig kulturhistorisk lämning **Aktualitet:** Oplysning om et muligt fund; lokationen er ikke bekræftet ved en fysisk undersøgelse **Undersøgelsesstatus:** Lokationen er ikke undersøgt **Skadestatus:** Okänd — Uppgift saknas **Egenskaber:** - Framdrivning: Segel **Skriftlige kilder:** - Arkivhandlingar: Förlisningar i Sverige, pärm A-F, Svenskt marinarkeologiskt arkiv (SMA) - Extern identitet: Ansvarig organisation: Statens maritima museer, Externt register: SjöMIS, Extern identitet: A FÖR 7201 **Registreringsaktivitet:** Vid kvalitetshöjning har lämningstyperna Förlisningsoppgift och Trålfäste/nätfäste ersatts med lämningstypen Fartygs-/båtlämning. **Publiceret:** 04-11-2019 **Senest ændret:** 04-11-2019 **Registreringsgrundlag:** Fastighetskarten/utskrivet ortofoto **Målemetode:** Manuell inprickning **Positionsfejlmargen:** 10 m **Indlæsningsusikkerhed:** 10 m

Sidst rettet af: twm

Dato: 13-09-2026